

**Antroponimia złotników poznańskich
XVI-XVIII wieku.
Studium onomastyczno-kulturowe**

Ewa Nowak-Pasterska

**Antroponimia złotników poznańskich
XVI-XVIII wieku.
Studium onomastyczno-kulturowe**

Poznań 2020

Projekt okładki:
Wydawnictwo Rys

Zdjęcia na okładce:

Monstrancja Michała Meissnera z 1712 r.,
zdjęcie udostępnione przez Muzeum Archidiecezjalne w Poznaniu,
nr inwentarza MADP 4967, pochodzenie: katedra pw. św. Piotra i Pawła w Poznaniu.

Księga wypisania chłopiąt. [Protokolarz cechowych spraw, wyzwolin], 1546-1776,
Archiwum Państwowe w Poznaniu, sygnatura 481, s. 40.

Recenzja:
dr hab. prof. UAM Magdalen Graf

Copyright by:
Ewa Nowak-Pasterska

Copyright by:
Wydawnictwo Rys

Wydanie I
Poznań 2020

ISBN 978-83-66666-04-7

Wydanie:

Wydawnictwo Rys
Dąbrówka, ul. Kolejowa 41
62-070 Dopiewo
tel. 600 44 55 80
e-mail: tomasz.paluszynski@wydawnictworys.com
www.wydawnictworys.com

Spis treści

Wstęp	7
Rozdział 1. Teoretyczne podstawy pracy.....	9
1.1. Metodologia.....	9
1.2. Stan badań antroponomastycznych w Polsce	12
1.3. Stan badań antroponimii Poznania i innych miast wielkopolskich XVI-XVIII wieku	17
1.4. Pojęcie <i>nazwisko</i> w języku i kulturze polskiej	23
Rozdział 2. Konteksty poznańskiego cechu złotników w wiekach XVI-XVIII	27
2.1. Historia poznańskiego cechu złotników	27
2.2. Złotnictwo poznańskie jako dziedzina artystyczna	30
2.3. Złotnicy jako grupa rzemieślnicza.....	33
2.3.1. Funkcjonowanie wspólnoty złotników i organizacja pracy w obrębie bractwa cechowego	34
2.3.2. Kariera zawodowa złotnika, czyli droga od ucznia do mistrza	36
2.4. Kobiety w organizacji cechowej.....	40
2.5. Znani złotnicy i rodziny złotnicze	41
Rozdział 3. Charakterystyka wykorzystanych źródeł archiwalnych	49
Rozdział 4. Sposoby identyfikowania złotników w księgach cechu.....	69
4.1. Modele identyfikacyjne	69
4.2. Identyfikacje kobiet	74
Rozdział 5. Pisownia i gramatyka nazwisk złotników.....	77
5.1. Uwagi o pisowni polskich nazwisk	77
5.2. Polsko-niemieckie interferencje graficzne.....	79
5.3. Cechy dialektalne antroponimii złotników	81
5.4. Uwagi o odmianie nazwisk.....	84
5.5. Wariantywność pisowni a odrębne nazwiska	86
Rozdział 6. Analiza i interpretacja nazwisk złotników	93
6.1. Klasyfikacje nazwisk – zagadnienia ogólne	93
6.2. Budowa polskich nazwisk złotników	96
6.3. Motywacyjna typologia nazwisk złotników	105
6.4. Nazwiska pochodzenia niemieckiego.....	115
Rozdział 7. Imiona złotników poznańskich	129
7.1. Kulturowe tło motywacji imion złotników	130
7.2. Warianty językowe imion	133
7.3. Pisownia imion złotników	137

7.4. Polskie i niemieckie ekwiwalenty imion	140
7.5. Frekwencja imion złotników	142
7.6. Imiona starotestamentowe	145
7.7. Najpopularniejsze imiona złotników	147
Zestawienie imion.....	150
Zakończenie	157
Słownik nazwisk złotników poznańskich XVI-XVIII wieku	159
Zasady ekscerpcji materiału	159
Sposób prezentacji materiału	160
Budowa artykułu hasłowego.....	161
Słownik A–Z.....	167
Zasady transliteracji cytatów źródłowych	361
Literatura.....	353
Literatura do dziejów Poznania i złotnictwa poznańskiego wieku XVI-XVIII.....	363
Wykaz skrótów źródłowych i bibliograficznych.....	365
Abstract	371